

Fúga v Es-mol

Ester Chovancová

Fúga v Es-mol je umeleckým spracovaním diela *Akoby si kameň jedla* od W. L. Tochmana z komplexného hladiska. Už počas čítania ma veľmi zaujala kompozícia knihy. Autor nás viedol príbehmi ľudí s obrovskou autenticitou, pričom v každom príbehu sme vstúpili akoby uprostred diania do určitej situácie úzko spätéj so spomienou na minulosť. Príbehy akoby stále nekončili, postupne sme mohli pozorovať ich vzájomné prepleťanie a súvislosti nás vedli k poznaniu nového. Mohli sme si všimnúť, že všetky príbehy boli zároveň podobné v tom, že boli postihnuté veľmi náročným spoločným zážitkom, no zároveň každý z príbehov bol nádherný - ak sa to tak dá vôbec nazvať - svojou autentickou originalitou.

Už načrtnutú kompozíciu som sa nie náhodou rozhodla stvárať hudobnou skladbou inšpirovanou žánrom fúgy, v ktorej vidím určité podobné črty kompozície s dielom *Akoby si kameň jedla*. Fúga bola rozšírená najmä v období baroka. Je to skladba kratšieho charakteru založená na niekoľkých samostatných hlasoch, pričom každý z nich má svoju nezávislú melódiu. Fúga obsahuje jeden, prípadne viac hlavných motívov, ktoré sú následne ďalej modulované alebo rozvíjané v rôznych obdobiach. Dôležitou súčasťou fúgy je teda polyfónia - viachlas s melodickou a rytmickou samostatnosťou, pričom však tieto hlasy dokopy tvoria harmonicky ucelenú skladbu. Fúga nebola nikdy primárne určená pre spev, rovnako však ani životy týchto ľudí neboli pripravené prežiť toto - asi ani neviem, ako inak vyjadriť - zverstvo. To sú situácie, na ktoré sa v živote pripraviť proste nedá.

Pre vystihnutie autenticity som sa rozhodla Fúgu v Es-mol vyjadriť práve spevom. Pri komponovaní som pracovala s dvomi ústrednými motívmi. V úvode - expozícii zaznie motív v hlavnej tónine Es-mol. Môžeme cítiť pocit ťaživej reality, v ktorej sa na začiatku príbehov ocitáme. Každý z hlasov je ďalej samostatne rozvíjaný - rovnako ako životy postáv v diele. V rozvedení môžeme počuť zmodulovaný hlavný motív o terciu vyššie - cítiť z neho určitú nádej, podobne príznačnú pre svetlé momenty, kedy sa už zdalo, že sa trápenie končí, no odrazu sme späť. Vo fúge sa vraciame naspäť do pôvodnej tóniny a nastáva záver skladby. Posledné tóny doznievajú pomaly a melancholicky. Pre niekoho sa to končí touto skladbou, pre niekoho začína každým novým dňom v snahe dať svojmu príbehu nový motív.